

Sygnatura akt VI Ka 536/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 września 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz (spr.)

Sędziowie SSO Arkadiusz Łata

SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale M. S.

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2015 r.

sprawy **A. G.** ur. (...) w P.

syna P. i M.

oskarżonego z art. 209§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 26 listopada 2014 r. sygnatura akt III K 1089/14

na mocy art. art. 437 k.p.k., art. 438 k.p.k., art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.,

1. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie 1 i sprawę A. G. o zarzucony mu w punkcie I aktu oskarżenia czyn z art. 209 § 1 k.k. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania;
2. uchyla zaskarżony wyrok w punktach od 2 do 5 i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie karne o czyn z art. 209 § 1 k.k. zarzucony oskarżonemu A. G. w punkcie II aktu oskarżenia, na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu w tym zakresie obciążając Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 536/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 11 września 2015 roku

A. G. oskarżony został o to, że:

1. w okresach od 1.09.2000r. do 27.03.2007r., od 28.06.2007r. do 25.05.2008r., od 9.07.2008r. do 25.03.2009r., od 25.06.2009r. do 19.10.2009r. i od 15.12.2009r. do 1.02.2012r. w G. uporczywie uchylał się od obowiązku płacenia alimentów na utrzymanie syna K. G. w wysokości po 150 zł, a od lipca 2003r. po 200 zł miesięcznie wynikającego z

ugód zawartych przed Sądem Rejonowym w Gliwicach przez co naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.,

2. w okresie od 3.08.2010r. do 1.04.2011r. w G. uporczywie uchylał się od ciężącego na nim obowiązku płacenia alimentów w łącznej kwocie 550 zł na utrzymanie synów P. i R. J. przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 26 listopada 2014 roku (sygn. akt III K 1089/14) Sąd Rejonowy w Gliwicach orzekł, co następuje:

1. na mocy art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umarza postępowanie przeciwko oskarżonemu A. G. o zarzucany mu w punkcie 1 aktu oskarżenia czyn z art. 209 § 1 k.k.;

2. oskarżonego A. G. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu w punkcie 2 aktu oskarżenia czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 209 § 1 k.k. i za to na zasadzie art. 209 § 1 k.k. skazuje go na karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

3. na zasadzie art. 63 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres pozbawienia wolności w sprawie – tymczasowego aresztowania od dnia 10 czerwca 2013r. do dnia 20 czerwca 2013r. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności;

4. na zasadzie art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego do wykonywania ciężącego na nim obowiązku łożenia na utrzymanie synów P. J. i R. J.;

5. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, którymi obciąża Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wywiódł prokurator zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na umorzeniu postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. przeciwko oskarżonemu A. G. o czyn z art. 209 § 1 k.k. zarzucany mu w punkcie 1 aktu oskarżenia, podczas gdy prawidłowa analiza zebranego materiału dowodowego, przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego winna prowadzić do wniosku, iż oskarżony A. G. dopuścił się czynu z art. 209 § 1 k.k. zarzucanego mu w punkcie 1 aktu oskarżenia,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść a polegający na uznaniu oskarżonego A. G. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 209 § 1 k.k. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego, w tym uprzednia karalność, winna prowadzić do umorzenia na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowania o czyn z art. 209 § 1 k.k. z punktu 2 aktu oskarżenia.

Podnosząc powyższe zarzuty, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela okazała się co do zasady trafna, choć błędnie sformułowane zostały jej zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych mających prowadzić w zakresie pierwszego z zarzuconych oskarżonemu przestępstw do niezasadnego umorzenia postępowania pomimo podstaw do wydania wyroku skazującego, a w zakresie drugiego z zarzutów do uznania winy oskarżonego pomimo istnienia podstaw do umorzenia postępowania. W istocie bowiem doszło w niniejszej sprawie nie tyle do błędnych ustaleń faktycznych stanowiących podstawę wyroku, ile do obrazy prawa procesowego mającej wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, w przypadku czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie 2 aktu oskarżenia mającej nawet postać tzw. bezwzględnej przyczyny odwoławczej o której mowa w art.

439 § 1 pkt 8 k.p.k.. W przypadku tego właśnie czynu brak było również podstaw do uwzględnienia wniosku apelacji o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a to z uwagi na niepodważalnie istniejące w czasie wyrokowania powody do umorzenia postępowania o czyn zarzucony oskarżonemu w punkcie 2 aktu oskarżenia.

Nieprawidłowe pozostawało zawarte w punkcie 1 zaskarżonego wyroku orzeczenie umarzające postępowanie karne o zarzucony oskarżonemu w punkcie I aktu oskarżenia czyn z art. 209 § 1 k.k. popełniony na szkodę K. G.. Powołana przez Sąd Rejonowy w punkcie 1 zaskarżonego wyroku podstawa prawna takiej decyzji, a to art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., której zaistnienie upatrywał Sąd Rejonowy w prawomocnym zakończeniu postępowania karnego co do tego samego czynu tej samej osoby, w odniesieniu do czynu zarzuconego oskarżonemu w punkcie I aktu oskarżenia nie znajdowała w realiach niniejszej sprawy zastosowania. Wprawdzie wyrokiem z dnia 25 września 2013 roku (sygn. akt III K 764/13) oskarżony A. G. został już skazany prawomocnie za tożsame przestępstwo niealimentacji popełnione na szkodę K. G., to jednak wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2014 roku (sygn. akt IV KK 278/14) zapadłe w tej sprawie orzeczenie zostało uchylone, a sprawa przekazana Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania w efekcie którego doszło do wydania zaskarżonego orzeczenia. W odniesieniu zatem do czynu zarzuconego oskarżonemu w punkcie I aktu oskarżenia nie było podstaw do umorzenia postępowania. Nie istnieje bowiem prawomocny wyrok skazujący oskarżonego za ten czyn. Rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania pozostawało zatem w tych warunkach nieprawidłowe. Mając powyższe na uwadze, przy uwzględnieniu zakazu określonego w art. 454 § 1 k.p.k. sądowi odwoławczemu nie pozostawało nic innego, jak tylko uchylenie zaskarżonego wyroku w jego punkcie 1 i przekazanie sprawy A. G. o zarzucony mu w punkcie I aktu oskarżenia czyn z art. 209 § 1 k.k. do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach. W świetle zgromadzonych w dotychczasowym postępowaniu dowodów, w tym także wyjaśnień oskarżonego, nie było bowiem podstaw do jego uniewinnienia od popełnienia przestępstwa zarzuconego jego osobie w punkcie I aktu oskarżenia.

Przesłanka umorzenia postępowania określona w art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. zachodziła natomiast w odniesieniu do czynu zarzuconego oskarżonemu w punkcie 2 aktu oskarżenia objętego rozstrzygnięciami zawartymi w punktach od 2 do 5 zaskarżonego wyroku. Stanowiła ona jednocześnie tzw. bezwzględną przyczynę odwoławczą uwzględnianą przez sąd odwoławczy z urzędu i wywołującą konieczność umorzenia postępowania, bez potrzeby postulowanego we wnioskach apelacji uchylenia zaskarżonego wyroku w tej części i przekazywania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Czyn zarzucony oskarżonemu A. G. w punkcie II aktu oskarżenia, to mające być popełnionym na szkodę synów oskarżonego P. i R. J. w okresie od 3.08.2010r. do 1.04.2011r. przestępstwo niealimentacji z art. 209 § 1 k.k.. Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 13 lipca 2012 roku (sygn. akt IX K 757/11) oskarżony A. G. skazany już został jednak za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione na szkodę P. J. i R. J. w okresie, który w całości obejmuje okres zarzuconego oskarżonemu w punkcie II aktu oskarżenia przestępstwa, a nawet okres ten przekracza, bowiem obejmuje czas od dnia 3 sierpnia 2010 roku do maja 2011 roku. Jednocześnie w świetle treści odpisu zupełnego aktu urodzenia P. J. (poprzednio G. k. 32 akt) nie może budzić najmniejszej wątpliwości tożsamość tego pokrzywdzonego w obydwu wyrokach. Jak wynika bowiem ze wspomnianego odpisu, P. J. przed zmianą nazwiska nosił nazwisko G. użyte w zarzucie aktu oskarżenia wniesionego w sprawie o sygnaturze akt IX K 757/11.

Postępowanie zatem co do tego samego czynu A. G., co czyn zarzucony oskarżonemu A. G. w punkcie II aktu oskarżenia w niniejszej sprawie, zostało już prawomocnie zakończone. W ten sposób ziszcila się tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza zdefiniowana w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. zachodząca wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie zostało wydane pomimo iż postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone. Ponieważ okoliczność ta stanowi jednocześnie o konieczności umorzenia postępowania w oparciu o art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., zgodnie z nakazem określonym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Sąd Okręgowy na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. uchylił zaskarżony wyrok w punktach od 2 do 5 i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie karne o czyn z art. 209 § 1 k.k. zarzucony oskarżonemu A. G. w punkcie II aktu oskarżenia, na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. kosztami procesu w tym zakresie obciążając Skarb Państwa.

W odniesieniu natomiast do czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie 1 aktu oskarżenia będzie Sąd Rejonowy musiał powtórzyć postępowanie dowodowe w całości, poddając ocenie całokształt zgromadzonych dowodów, a ostatecznie rozstrzygając w przedmiocie winy lub niewinności oskarżonego.